

Stockholm 2016-08-17

M2016/00908/Ee
Miljö- och energidepartementet
Energienheten
m.registrator@regeringskansliet.se
kopia: iris.heldt@regeringskansliet.se

Energiföretagen Sverige
Raziyeh Khodayari
101 53 Stockholm
raziyeh.khodayari@energiforetagen.se
Olof Palmes gata 31
Telefon vx: 08-677 27 13
Org nr: 556280-1430

Remissvar gällande Energimarknadsinspektionens rapport Villkor för biogas i ett naturgasnät (Ei R 2016:6)

Energiföretagen Sverige tackar för möjligheten att yttra oss över rubricerad remiss.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige stödjer Energimarknadsinspektionens intention att tydliggöra villkoren för aktörerna på marknaden. Vi anser dock att det finns flera frågeställningar som inte är tillräckligt behandlade. Det gäller frågor om hur anslutningsplikten förhåller sig till villkoren för mottagning av gas, i vilken utsträckning som privatkunder och företagskunder borde differentieras avseende skydd vid kvalitetsavvikelse, samt hur risken för stora skadeståndsanspråk kan påverka mindre gasdistributionsföretag.

Förslaget om anslutningsplikt av produktionsanläggningar bör förtydligas vad gäller möjligheten för ledningsinnehavaren att hantera inmatning av biogas i ett lokalt nät som överstiger uttaget i samma nät, t ex via lagring, nedstyrning eller utmatning mot överliggande nät.

Energiföretagen Sverige anser vidare att ansvarsfrågan kring gaskvalitet och därmed rätten för slutkunder att kräva ersättning av ledningsinnehavaren inte är tillräckligt utredd. Konsekvensanalys saknas helt samtidigt som det är en viktig fråga eftersom föreslaget innebär att ansvaret flyttas mellan parterna på gasmarknaden jämfört med dagens regler.

Energiföretagen Sverige konstaterar att det finns flera frågeställningar som inte är belysta i Energimarknadsinspektionens rapport och att ytterligare utredningar därför behöver genomföras innan Energimarknadsinspektionens förslag på förändringar i regelverket införs. Dessa frågor har betydelse för konsekvenserna av de lagda förslagen. Vi föreslår att Energimarknadsinspektionen får i uppdrag att analysera dessa frågeställningar innan föreslagna lagändringar genomförs. Detta arbete bör ske i nära dialog med gasmarknadens aktörer för att säkerställa att samtliga frågeställningar är utredda innan en förändring av regelverket genomförs. Energiföretagen Sverige bidrar gärna till lösningar och förslag i en fortsatt dialog.

Gaskvalitet och tekniska regler

Energiföretagen Sverige väljer att särskilt kommentera några av de frågeställningar som lyftes inledningsvis, se nedan.

Anslutningsplikt och villkor för mottagning

3 kap. 5 § " Den som innehar en naturgasledning är skyldig att på skäliga villkor ansluta andra naturgasledningar, produktionsanläggningar samt lagringsanläggningar och förgasningsanläggningar."

Det är viktigt att förtydliga vad som menas med "skäliga villkor". Frågan om vad som händer om inmatning från en anläggning överstiger förbrukningen i det nät som anläggningen är ansluten till, inte är utredd. Därmed blir det oklart vilken typ av villkor som ledningsinnehavaren kan påföra produktionsanläggningen och som kan anses skäliga.

Lokala distributionsnät har generellt en förbrukningsprofil med hög förbrukning på vintern och låg förbrukning på sommaren. En biogasanläggning har normalt en jämn produktion över året. Vid en nyanslutning kan ett distributionsnät riskera att sommartid bli "överfyllt" eftersom förbrukningen inte matchar produktionen och därmed inmatningen till nätet. Detta leder till att anslutna biogasanläggningar tidvis kan behöva kopplas bort och deras produktion behöver avsättas på annat sätt eller, i värsta fall, facklas. På samma sätt kan förlusten av en större förbrukare i nätet avsevärt påverka de framtida avsättningsmöjligheterna för inmatad biogas.

sida 36: "Skyldighet föreligger inte om den först nämnda ledningen saknar kapacitet för den begärda åtgärden eller om det annars finns särskilda skäl".

Energiföretagen Sverige anser att detta är svårtolkat och behöver utredas vidare. För att säkerställa att fysisk balans alltid råder i ett lokalt distributionsnät dit en biogasanläggning är ansluten kan ett flertal åtgärder vidtas av ledningsinnehavaren t ex:

- Nedstyrning av produktionen
- Installation av lokalt lager för korttidslagring
- Byggnad av kompressorläggning för överföring till överliggande nät (transmissionsnätet)

Det behöver förtydligas vad som kan anses som "skäliga villkor" för anslutning av en produktionsanläggning så att inte kostnader drabbar ledningsinnehavaren eller de övriga kunderna i det lokala nätet utan att samtliga faktiska kostnader som uppstår på grund av inmatning från en biogasanläggning kan påföras anläggningen. Innan lagen om "samdistribution med naturgas" ändras bör Energimarknadsinspektionen utreda konsekvenserna så att dessa blir förutsägbara för alla aktörer.

Ansaret för gaskvaliteten

Utredningen föreslår att ansvaret för att hålla god kvalitet på gasen ska ligga hos gasnätsägaren och att nätägaren i sin tur ska ställa krav på producenten i likhet med de villkor som gäller på elnätet.

Frågan är om Energimarknadsinspektionens förslag om "god kvalitet" snarast innebär en ändrad gräns för inträdandet av ledningsinnehavarens överföringsskyldighet istället för att adressera det verkliga syftet – ansvarsfrågan för gaskvaliteten?

Uttrycket att ledningsinnehavaren "... är skyldig att på skäliga villkor överföra naturgas av god kvalitet" (3 kap. 6 § naturgaslagen) pekar på just överföringsskyldigheten. Detta gäller redan idag utifrån förarbetsuttalandet som Energimarknadsinspektionen hänvisar till, "Om gasen inte har den kvalitet som krävs är den inte att betrakta som naturgas och ledningsinnehavaren har därmed heller ingen skyldighet att överföra gasen i sitt ledningssystem." (prop. 2004/2005:62, sid. 197)."

Vill lagstiftaren utvidga ledningsinnehavarens skyldighet till att ansvara för att inte gas av mindre god kvalitet tillförs och överförs i ledningssystemet, bör detta istället uttryckas tydligt i en separat skrivning som inte är kopplad till ledningsinnehavarens överföringsskyldighet.

Förslaget i Energimarknadsinspektionens rapport är en stor förändring jämfört med idag då kvalitetsansvaret inte är reglerat i Naturgaslagen. Vi tolkar detta som att slutkunder kan påföra ledningsinnehavaren ersättningsanspråk på grund av skador som är förknippad med avsteg från god gaskvalitet oavsett om ledningsinnehavaren är vållande till, eller har haft möjlighet att påverka, gaskvaliteten. Konsekvenserna av en så stor förändring är inte utredda.

För att säkerställa att ledningsinnehavaren ska kunna ta ett ansvar för att "överföra naturgas av god kvalitet" behöver tekniska åtgärder införas så att gas av otillräcklig kvalitet aldrig matas in i nätet t ex:

- Automatisk kvalitetsmätning och bortkoppling av biogasanläggningar
- Automatisk kvalitetsmätning och bortkoppling av inmatning från Danmark eller från M/R stationer

Dessa åtgärder kommer att kosta betydande belopp att införa. Vidare är konsekvenserna för såväl kunder som biogasproducenter inte utredda vid t ex automatisk bortkoppling och därmed tryckfall och eventuell gasbrist i nätet. Det blir uppenbart ett dilemma för ledningsinnehavarna om de ska prioritera att upprätthålla trycket i nätet eller om de ska upprätthålla kvaliteten. I båda fallen kan kunder drabbas och ledningsinnehavaren ställas till ansvar.

Ledningsinnehavaren kan med de föreslagna lagtexter ha svårt att kompensera sig för skadeståndskostnader i samband med inmatning av gas av fel kvalitet. Anta till exempel att den vållande parten kan fastställas vara en biogasanläggning och att denna därmed ska kompensera ledningsinnehavaren. Blir skadeståndskravet stort är det inte osannolikt att biogasproducenten försätts i konkurs. Om detta skulle ske kan ledningsinnehavaren inte kompensera sig och en stor engångskostnad är ett faktum. Någon kompensation för denna kostnad finns inte i förslaget, och bör utredas ytterligare.

Vid en reglering av ansvaret för gasens kvalitet bör det också tydligt regleras vad som följer med ett sådant ansvar. Detta gäller såväl i förhållande till den ansvarige som mellan andra aktörer på naturgasmarknaden. Är det endast ekonomiskt ersättningsansvar som avses? Ska kunden fortsatt kunna vända sig mot båda parter eller endast en utpekad sådan? En annan fråga av intresse är också om den ansvarige ledningsinnehavaren kan vända sig mot tidigare led i värdekedjan med regresskrav.

Om naturgaskvaliteten från stamnätet brister

Ledningsinnehavare av lokala gasnät efter M/R-stationer kan, via tekniska krav, påverka gaskvaliteten på den biogas som matas in i det lokala gasnätet men har i praktiken ingen rådighet över den gas som levereras via transmissionsnätet eftersom bortkoppling av matning från M/R-stationer känns orealistiskt.

I utredningen har frågeställningar kring ansvaret mellan transmissionsnätsägare och distributionsnätsägare inte belysts. Vilka krav kan distributionsnätägaren ställa på transmissionsnätsägaren avseende gaskvalitet som levereras in i det lokala nätet och hur skall denna säkerställas? Med det liggande förslaget finns risk att distributören försätts i en orimlig situation om gaskvaliteten från transmissionsnätet skulle avvika så att inte specifikationerna uppfylls.

Energiföretagen Sverige anser därför att det behövs förtydligande av ansvaret mellan transmissionsnätägare och distributionsnätägaren i samband med eventuellt införande av kvalitetsansvar för ledningsinnehavare.

Energiskatt baserad på volym

Vi anser att energiskatten ska baseras på energiinnehåll och inte på volym. Detta är viktigt då den nya metoden för avräkning och debitering införs den 1 december i år. Kunden bör debiteras för energiinnehåll eftersom värmevärdet kan variera. Med en ökande andel biogasinmatning är det rimligt att tänka sig att värmevärden sjunker i de delar av nätet som får högre andel biogas. Det är orimligt om det blir dyrare att vara kund i de delar av nätet som har högre andel förnybar gas.

Biogas och intäktsramsregleringen

Vi anser att det är för tidigt att uttala sig om konsekvenserna för biogasmarknaden och etablering och anslutning av biogas av den förändrade regleringen. Vidare anser vi att man bör utreda om förutsättningarna att bygga nya regionala nät försvåras av den nya regleringen.



Pernilla Winnhed
VD

Energiföretagen Sverige